

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשע"ב

בס"ד

חוק טל' מלכודת

להיכלי התורה
ולבתי החרדים

עשר הגזירות שבחוק

דברי הסבר והתנגדות נמרצת
של רבותינו הגדולים
מרנן ורבנן שליט"א

בברכת רבותינו הגאונים שליט"א
יו"ל ע"י: "משמרת עולם התורה בארה"ק"
תשרי תשס"ג

אל הקורא

קונטרס זה יוצא לאור על פי בקשת מרנן ורבנן גדולי התורה וראשי הישיבות שליט"א, הרואים בכך צורך דחוף וחיוני, לאור הטשטוש הרב שנוצר בדברים הנוגעים ליסודי הדת, להראות בהירות השיטה והיסודות המוצקים שבהשקפת התורה המסורה בידינו.

למותר לציין כי הדפסת חומר הסברה המופץ בכל מקומות מושבות החרדים בארץ, עולה להון רב שאין בידינו לשאתו לבדנו.

בזאת מופנית בקשתינו לכל אשר עתיד צאצאיו ועתיד היהדות החרדית כולה בארה"ק חשוב ויקר בעינינו, לבוא לעזרת ה' בגיבורים, בהשתתפות חשובה להוצאות ההדפסה, ובזה תזכו אף אתם ליטול חלק להשתתף בהעמדת הדת על תילה.

הכתובת למשלוח תרומות:

ת.ד. 59518 תל אביב

ברכת רבותינו הגדולים זקני ראשי הישיבות שליט"א

לפרסום דברי ההסברה
ועל הצורך לקרותם ולהשימם על לב

בס"ד

היות וכל ענין ההסכמות של יועדת טל' והחוק שנגרר* עמו והסכנות הגדולות שבזה הרי הם **ענין הנוגע ליסודי הדת**. וכל אשר רואה בעיניו במה דברים אמורים מזדעזע עד מעמקי נפשו, **שמנסים לפגוע בכל מצב התורה שבתקופתנו אשר היא עיקר קיומנו**, אלא שהשטוש רב ורבים אינם יודעים חומר הדברים, ובפרט שהדברים נעלמים.

לכן דבר גדול עושים הרבנים שיחיו... לפרסם דברי החזק שניתנו על מנת לפרסמם, ולערוך דברי הסברה בדפוס. לגלות ולהראות גודל המזימה, **בכדי לעזור על גודל החורבן בהרס החינוך התורתי ובתים הכשרים** ח"ו וחומר הסכנה לדורות בנתינת הסכמה למזימה זו. ולהחזיק איש לרעהו **לבל יחדרו רוחות שונות להיכלי הישיבות הק'**. אלא יוסיפו להרבות לומדי תורה ולהמשיך צורת עולם התורה להגדילה ולהאדירה כמקובל בידינו.

וראוי לקרותם ולהשימם על לב להזהר ולהתחזק לשמירת החומה זו תורה. ולהרבות בפרסומם בעולם התורה, כדי שנתחזק מבעוד מועד ואף נפעל בכל מה דאפשר.

ובאים אנו בזה לאשר דבריהם ומעשיהם ולחזקם וברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת.

אשר יהודה לבקוביץ

א. ל. י. י. י.

נמסר בתחילת חקיקת החוק, כדי לצרפו למאמרים ולפרסמם יחדיו.

על הפרק

זה עתה רגשו עלינו גזירות 'חוק טל'. החוק הלזה נוצר בתחכום רב ובערמומיות. אישור החוק אמנם עבר, אך עד ליישומו עדיין יש דרך. על ועדות החוקה וכן ועדת היגוי וועדות כלכליות לקבוע הפרטים, דרכי ביצוע ועלויות. כבר כעת מופיעים מאמרי ביקורת בעיתונות הכללית שדנים בכדאיות של ה"מסלולים" החדשים. לדעת כל הנוגעים בדבר מיעוט המשתתפים במסלולים "יקבור" את התהליך כולו. בידינו עדיין למנוע את הדבר. התנגדות הציבור החרדי וההתרחקות מהמסלולים למיניהם תמנע בס"ד את ישומו.

היהדות החרדית מכירה היטב גזירות כנגד הדת שבעזר שמים לא הופעלו והוקפאו. בידינו שגם חוק טל וגזירותיו יהיה כמותם.

המלכודת

בכתביהם הרשמיים והבלתי רשמיים מודים הם שעד עתה הצבור החרדי ועולם הישיבות איננו בשליטתם. ולכן הם באים בערמה ובתחבולות כדי שהצבור שעתיד להיות מותקף לא יבחין מבעוד מועד במלכודת שהוא נלכד בתוכה. במשך חדשים נועדו בועדה מייצגי החילוניות ועמם מומחים למשפט וישבו על המדוכה כיצד ליצור מערכת חוקים שתוליך בהכרח מהפך בעולם התורה וביהדות החרדית. לדאבוננו כבר ישנם בינינו המתקרבים למלכודת מחוסר הבנה במתרגש לבוא.

אל לנו לשכוח כי בדפי ההיסטוריה של המדינה רשומים לשמצה "הצלחות" רבות בעקירת הדת מרבי רבבות יהודים, כעת ידם נטוי' עלינו ואנו שאננים!

***

החוק הזה אומר ומחוקק את הטענה הישנה "מה העבודה הזאת לכם?" צאו מבית המדרש שימו חלקכם בין יושבי קרנות, לכו לעבוד, היו ככל האזרחים, התערו בעם והיו חלק מהנוף הישראלי! הוא נוצר בועדה שמעלה בשליחותה והפכה ייעודה לרעה. כי הלוא יועדת טלי' הוקמה - מתוך הסכם קואליציוני עם יהדות התורה, שבו סוכם ברור שתגובש הצעת חוק במתכונת הקיימת כבר עשרות שנים שהכוונה על ידי כל גדולי התורה שעמדו בראש היהדות החרדית. ולהמשיך את המצב של קבלת הדיחוי, ללא שנויים והוספות, אבל בפועל הועדה הפכה לרועץ. הועדה גיבשה מסקנות חדשות

ומחודשות המיועדות בגלוי לחולל בהדרגה מהפיכה ביהדות החרדית. חלק של המזימות שאינם תלויים בחקיקת חוק ומיועדים לגופים שונים, נמסרו כהמלצות לבצוע בתוקף מסקנות "פה אחד" של ועדה ציבורית בהסכמת החרדים ובחתימת נציגי החרדים, [מלבד נציג הישיבות שליט"א שהתנגד ופרש]. ואילו החלקים שביצועם תלוי בחקיקה בכנסת נכללו בהצעת החוק על ידי הועדה. **ביצירת החוק ובניסוחו ישבו מומחי משפט הערכאות חברי הועדה, התחכמו בערמומיות וקיפלו בתוכו את כל מזימותיהם ומטרותיהם שהציבו כנגדנו.**

הועדה מעמידה רקע ומייצרת עלילה כדי שישמשו נימוקים לגזירותיהם

א. במקום להתייחס לענין הגיוס לשרות הצבא, שבשמו הוקמה הועדה, נתגלגלה והועמדה בעיה נוספת המשמשת כטענה חדשה נגד עולם התורה. והיא ההפסד הכלכלי למשק המדינה. שכן כלכלני משרד האוצר ויחשביהם' חישבו ומצאו שיש איבוד עצום של כח עבודה והפסדים גדולים למשק המדינה (1.2 - 1 מיליארד ש"ח לשנה ויותר) מהעובדה שאין האברכים עוסקים במלאכה ובטלים מלהרוויח לטובת המשק. [דו"ח הועדה עמודים 35 81 86 וכו']. גם חידשו טענה שהעדר שירות בני הישיבות פוגם באחדות החברתית ["הקיימת" כביכול] במדינה וממילא מערער את הבטחון הלאומי (שם עמ' 86).

ב. הועדה 'מצאה' כי מספרם של בני הישיבות והכוללים גדל והולך וביחוד שיש גם גידול טבעי גבוה במשפחות החרדים ביחס לשאר האזרחים, וכך גדל והולך מספרם של מקבלי הדיחוי. לדעתם ולרוחם מצב זה הוא מעבר למה שיש באפשרותם לסובלו, ויש

להפסיקו. מה עוד שהתחזית היא שעד שנת 2012 יגיע הריבוי הטבעי של החרדים, מקבלי הדיחוי, ליכמות אבסורדית, 'כשכבר אין אפילו צורך להסביר' שאסור שתהא כזאת בישראל. [עמודים 68 69 ועוד].

ג. הרבו לחקור ולברר האם הטעם שלא מתגייסים הוא רק מפני לימוד התורה או שמא גם מטעמים של הסתייגות החרדים מכל ההווי החילוני ומסגרותיו. ומצאו שאמנם כיום קיים ריחוק מהציבור החילוני, והחרדים חיים במסגרותיהם וזה הרקע והגורם לאי נכונות להשתלבות בצבא. [עמ' 72 73 107 ועוד]. לכן הוחלט למצוא דרכים שמטרתן לקרב את החרדים לחברה הכללית של אזרחי המדינה החילונית. כדי 'שיוקלי' עליהם המעבר לשירות בצבא וכמו כן 'יוקלי' על החרדים המעבר ליציאה לשוק העבודה ולהשתלבות טבעית בין שאר אזרחי המדינה.

ד. למרות שנתברר לוועדה שהממסד מודה שאין צורך צבאי בגיוס בני הישיבות, ואף אין הוא כלכלי. מצאו פתח ליישם את הטרוניה על עולם התורה, בטענה שיש לגייס לשירות מילואים. שבמסגרת זו יש מקום לתוספת 'כח אדם'. ובזה אפשרי לנצל את בני הישיבות. ומחפשים דרך שישתרו על כל פנים ב'מילואים'. ולמטרה זו מטכסים עצה לייצר 'מסלולים' שונים ומגוונים ולגרור את הנמשכים להם להפילם לאחר זמן לחובת שירות הצבא ב'מילואים'. מתוך שהם רואים כמטרה חשובה "לשתול" ולהחדיר משרתי צבא בין החרדים [עמודים 80 86 92 93].

כשנחשפה המזימה הנוראה יצאו גדולי הדור שליט"א חברי מועצהגה"ת ועמם כל גדולי ראשי הישיבות ומרביצי התורה בהתנגדות נמרצת בזעקה ומחאה כדלהלן:

דעת תורה על סכנת מסלולי הגיוס

מאת מרנן ורבנן גדולי ראשי הישיבות שליט"א חברי מועצת גדולי התורה

הן מעיקרי חובת האדם בעולמו להגות בתורה כל חייו, וכמשי"כ הרמב"ם פ"א מהל' ת"ת כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר וכו', וזו צריכה להיות שאיפת כל יהודי ירא ד', וכבר האריך אבי הישיבות רבינו בעל נפש החיים בשער ד' על חובת האדם בעסק התורה וגודל שכרו וח"ו חומר העונש לפורשים ממנה, ובפרט בדורנו בו רבתה עזיבת התורה בכלל ישראל ויש להקדיש כל הכוחות לחיזוק לימוד התורה. ועל כן הורו גדולי הדורות האחרונים ובפרט רבותינו הקדושים אשר כל בית ישראל נשען עליהם מרנן התזון איש וגאב"ד בריסק זצוקלה"ה לייסד הכוללים ע"מ לתת אפשרות בידי כל מי שלמדו בישיבות הקדושות להמשיך ולשקוד בתורה בלא הפרעה וללא טירדות ופיתויים, ושיוכלו הלומדים להשקיע עצמם בעמלה של תורה בטהרה ובגבורה כדרכה של תורה ללא הגבלת זמן ותקופה. והורונו רבותינו בזה שנחיצות הישיבות הקדושות וכוללי האברכים משולבים זה בזה לקיומה של תורה בדורנו, שבכך צורך גדול ותועלת גם לצעירים הלומדים בהישיבות שרואים לגדל עיניהם הדרך הסלולה לפניהם להתחזק ולעלות במעלות התורה עוד רבות בשנים. ועל כן הכוללים נחוצים לעם ישראל כמו אויר לנשימה והישיבות והכוללים משלימים זה את זה והם צפור נפשנו ומעוז קיומנו.

על כן כמה נצטערנו לשמוע שמשנאי התורה זוממים מזימות לפגוע במבצרי התורה הישיבות והכוללים בגזירות ובפיתויים שונים ומשונים, וכל תכליתם לרעה כאשר אומרים בגלוי שכוונתם לעשות שינויים ומהפכה בצורת עולם התורה וציבור היראים, ולהנחיל דרך חדשה להעדיף השאיפה להשכלה וחומריות וכדו' ולבטל כל ערך ההתמסרות לתורה, כאילו כל ענין זה מסור רק ליחידי סגולה אבל לצורך הרבים יש לסלול דרכים ומסלולים ומסגרות כדי לפרוק עול תורה ולקבל עול מלכות ועול ד"א. ומרוח רעה הלז יציצו כל פועלי און ונתעוררו עתה להקים מוסדות ל"השכלה אקדמית" ומפרסמים פירסומים למשוך אברכים וליצור "מסלול לימודי אקדמי" חדש לחרדים לדבר ד', וכל זה קשור זב"ז מלחמה מבית ומחוץ ובאין כאחת עם כל הדרכים החדשות שמנסים פורקי עול תורה להחזיר בקשר לגזירת הגיוס.

ועת צרה היא לבית ישראל מה שזוממים בתחבולות לפרוץ פרץ ולשלוח יד בהיכלי התורה למעט לומדיה ועוסקיה ע"י פיתויים שונים הנקרא בלשונם "מסלולים" וכדו', אשר אחריהם מי ישורנה לערער מבצרי התורה ולעודד "השתלבות" בדרכם וברוחם של פורקי עול אשר להם אלהי כסף וזהב והשכלה, ובזים לטהרת הלב של יראי ד'. ועתה אף מעיזים פניהם לבקש

גושפנקא למהפכותיהם מאת החרדים לדבר ד', באשר סוף ותכלית מטרתם להציב דרכים חדשות לבני הישיבות ואברכי הכוללים. וכל עמלם בתקופה האחרונה היאך להתחכם ולהמציא עוד ועוד רעיונות תעתועים מחודשים של גזירות או פיתויים, ובכך מקווים לזעזע ולערער כל יסודות עולם התורה, כאשר מכריזים בפומבי תכלית כוונותיהם, ומראים פנים כאילו אך טובתנו לנגד עיניהם, הן על כך אמרו חז"ל כל טובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים. ובפרט לאחר כשכבר גילו בשנה האחרונה זדון ליבם בנסיונותיהם למשוך בני ישיבות למסגרות צבאיות ושולחים שליחים מאלה שנפלו בידם לפעול להשפיע ולפתות, וגם כל דבר זה עשו בתחילה בגניבת דעת כאילו אין כוונתם כלל לפגוע בהיכלי התורה, ועתה רוצים להרחיב הפחים והמצודות אשר פורשים לרגלנו.

ואמרו במדרש איכה (ד') "כד הוּ חֲבֵרָא נִפְקִין לִפְרִנְסַתְהוֹן, הוּ קָרוּ עֲלֵיהוֹן אִיכָה תִשְׁתַּפְכְּנָה אַבְנֵי קוֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", ובוודאי שאין ליצור מסגרות ומסלולים שכל תכליתם לסלול דרכים לפרוש מהתורה ולשכנע את הלומדים להיות מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, כאלו זה כל תכלית האדם.

ועל כן מחוייבים אנו להביע בתוקף את דעת התורה הצרופה שקיבלנו מרבתינו גדולי הדורות האחרונים ואשר מסר נפשו על כך **גאון עוזנו מדברנא דאומתיה אשר לבו לב כל ישראל מרן רשכבה"ג בעל אבי עזרי שליט"א**, שבכגון דא אין לעשות כל שינוי אפילו כל שהוא ממה שהיה, ולבל יעיוזו גורמים מבחוץ להכתיב דרכו וצורתו של עולם התורה, שהרי מוחזקים הם שכל כוונתם לרעה באשר אינם מאמינים בכוחה של תורה המקיימת עם ישראל והבריאה כולה, וכל רצונם להמעיט הלומדים ולעצור צמיחת אהלי התורה בדורנו ולטשטש הדעות ולהפנות לדרכים חדשות.

ובידוע שמלכתחילה הבענו דעתנו שאיננו מסכימים להשתתף עמהם בדיונים ובמ"מ בכל ענייני פשרות שכאלו, אלא אך ורק להסדיר המשך המצב הקיים ללא כל שינוי. על כן אין לזוז ולשנות כמלוא נימה ממה שהיה עד כה, ובל יפחידונו באיומים שמחוייבים אנו לקבל הצעותיהם ומזימותיהם כדי להציל זה לעומת זה וכדו', כי לא מפייהם אנו חיים כי אם מהבטחת הבורא ית"ש שלא תשתכח תורה מישראל, וכל כלי יוצר עליך לא יצלח. ומובטחים אנו שכל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וכאשר נראה הדבר בחוש מדרכי קיומה של תורה וקיום לומדי תורה בכל הדורות.

ועי'ז באעה"ח אדר א' התש"ס

משה שמואל שפירא	מיכל יהודה ליפקוביץ'	זלמן רוסברג
ראש ישיבת באר יעקב	ראש ישיבת פוניבז' לצעירים	ראש ישיבת בית מאיר
אברהם יעקב זלזניק	חיים פנחס שיינברג	שמואל איערנבאך
ראש ישיבת עץ חיים	ראש ישיבת תורה אור	ראש ישיבת מעלות התורה

דעת תורה

מאת מרדכי ורבין גדולי ראשי הישיבות שליט"א

הן כבר נודע ונתפרסם ע"י כל גדולי ישראל ממשיכי דרך אבותינו ורבותינו זיע"א, שחוק הנקרא "חוק טל" בענין גיוס בני הישיבות, מסרתו בדורה לא רק להפיל חללים רבים ע"י הפיתויים של המסלולים השונים להכריתם מבית חייהם לתוך זוהמת הדור

אשר מחוייבים למסור נפש

שלא להודק חלילה לתוכניות אלו בכל שם וחניכא דאית להו אלא ממרחו הסופית לקעקע יסוד חייו של כלל ישראל, הן הישיבות והקדושות, לשנות צורתם ומהרחם כפי שקבלו מאבותינו ורבותינו זיע"א, שמסרו נפשם ממש לעמרם בכל מהרסם, אשר זה הוא לקעקע ביצחן של ישראל ורוח אפם ונשמתם, ואשר על כן המציאו שנת הכרעה ושרות אורחי לבני הישיבות.

על כן הננו לגלות בזה דעת תורה ברורה

כי כל אשר נותן ידו להעברת כל חוק שיש בזה איזה שחוא שינוי מההסדר הקיים, הרי הוא נותן יד להרס מהרית וקדושת בית חינו הישיבות והקדושות, ובכלל מחסיאי הרבים באצל שאין גרוע מצנו, ומידם יתבע הריסת היהדות והישיבות בארצה, ועתידיים ליתן על כך את הדין.

החוקים בחדרה, מנייא התשס"ב

יחיאל מיכל פיינשטיין   משה שמואל שפירא   מאיר
ראש ישיבת בית יחזקאל   ראש ישיבת באר יעקב   סגן יושב ראש חסי ופולקליה
אלאוויעצק   ראש ישיבת בריסק

הישיבות הק' הם יסוד שמירת וקיום התורה הק' בבית ישראל, ובצורתן כמו שנמסרו לנו מדור דור, ואין לאף אחד כח ושם רשות להכנס לדעתם לעשות בה שינויים כלל ממה שנוהגו עד עכשיו, וכדי שלא להיות נכלל עיניו ח"ו בכלל מהרסי תורתנו הק' ומחסיאי הרבים.

הכרעה נשקל על הכנסת יחסי של השנה ספי ורש

משולם דוד   מאמורי תעתיק רשמי מרדכי ורבין זאב חסי ופולקליה

ראש ישיבת בריסק

מנייא התשס"ב

יחד עם חתימתו הוסיף מרן ראש הישיבה שליט"א
על קריאה זו וכתב הדברים דלהלן:

ישיבת באר יעקב

RABBINICAL COLLEGE YESHIVAT B'ER-YAAKOV

Joseph and Papp Tzavatham
Scholarship Center

חבר מ. ש. שפיט
ראש הישיבה
RABBI M. S. SHAPIRO
Dean

B'ER-YAAKOV, ISRAEL
MAYESHUVA ST.

ירח אב ה'תשס"ב

בס"ד באר יעקב
יום חשיבה

הן ברור חפץ המבקשים להיות ישראל עם ככל העמים ולעקור תורה
מישראל ולכן באים בעצות ובתחבולות שונות האין להביא להתמעטות
לומדי תורה ולכן באו בפיתויים שונים בועדתם. אך עיקר מטרתם בחוק זה
הוא כפי שהצהירו לפתוח פתח לשינוי צורת חיי שומרי תורה ומצוות שצורת
חיים ויסוד ביתם מושגת על השייכות עם הישיבות הק' ולנסות תחת זאת
לשלכם בחברת אלו אשר רוח התורה כזרה היא להם.

אשר על כן אסור ליתן יד לכל שינוי שהוא מההסדר הקיים ואין לחשוב
שאולי בחוק זה נרויח שהמבקשים לעקור ישקוטו ולכן כדאי לקבלו, כי היות
יש בזה פתח ולפתח חטאת רובץ אסור לעשותו וא"כ אין זה הרצון והעצה
מאת ד', ואין לנו הרשות לחשב חשבונות רבים. ומלבד שבוז לא ישקוטו
לאורך זמן שהלא טענתם בפיהם שאין בזה שוויון, והמה אינם יודעים
שהתורה היא חיינו וכל קיומנו.

ואדרבה העצה היחידה היא כפי שהאינו ומקובל בידנו שיהי' ברור לכל
שאין ענין לומדי התורה נתון לדין ודברים כלל ועל כך נמסור הנפש, וכפי
שמקובל בידנו שמצוה שמסרו נפשם עלי' עדיין מוחזקת בידם. ולכן הגני
מצטרף לקריאת ראשי הישיבות שליט"א.

והעיקר עלינו לדעת שאין קיום לימוד התורה מסור כי אם ביד נותן התורה
שכבר הבטיחנו שלא תמוש מאיתנו, וחובתינו לעת עתה להתחזק במשנה
תוקף בעסק התורה ולעזוב כל עסקי הרבים ובכך יסיר ד' מעלינו כל
המפריעים.

הכותב בציפי' לרחמי שמים מרובים,

יוסף

טל. 08-222144 . פקס: 08-222144 . P.O.B. 1, Be'er-Yaakov 76350

Annual Postal Sub. No. 0-43995-0 מודיע 005

מכתב קודש מאת רבינו הגדול הגאון האדיר שר התורה

מרן רבי **יחיאל מיכל פיינשטיין** שליט"א

בע"ה

הנה התורה נמסרה מסיני לכל ישראל שילמדו ויעסקו בה, וכך נתקיים תקופת רבות בישראל, וכמו שמצינו בשי"ס שאלפים ורבבות היו מתכנסים לעיתים ללמוד תורה ודיניה, דוהו ממעלות התורה שניתנה לכל כלל ישראל, ורבו גם רבו ההוגים ומתעמקים ומוסיפים לקח ופלפל שהוא כבוד התורה וכבוד הקב"ה אשר בחר בנו ונתן לנו תורתו וחיי עולם נטע בתוכנו, ולזה תשוקת כנסת ישראל בכל הדורות. וזכה דורינו למקדשי התורה ומבצריה עולם של תורה בניו ומתגדל, הלא המה הישיבות הקדושות וכוללי האברכים אשר בצילים נמצאים קהל מבוך של לומדי תורה כ"י, אשר הסירו מעצמם עול דרך ארץ ודאגת הפרנסה והוגים בתורה כל ימיהם. והם המה נשמת האומה הם נושאי ארון הכרית, ועל לימודם זכות תורתם מושגת כל קיום הכלל ישראל, הצלתו והצלתו, והם בבת עינם של עם ישראל כולו. גם וכינו וביעצא דשמיא נתחזק פה ארץ הקודש צבור גדול כ"י המחונן זה כמה דורות בעמל ויגיעה על יקרת ערך למוד תורה ותלמידי חכמים וזכות הגי נשי דזכין וכו'. ולעומת זה ידוע כי פריחת התורה לצנינים בעיני הרחוקים. אמנם בחסדי השם יתברך קול התורה הקול קול יעקב הולך ומתגבר על קולות מים רבים אשר לא ישתפוהו.

אמנם מה נורא הדבר אשר בזמן האחרון עקב לחץ השלטון החלו לדון לישא וליתן והסיקו מסקנות על דרכים ואופנים שונים לצמצם מספר הלומדים לרצות השלטון והרחוקים, ומשתתפים בחוק שמטרתו וזממתו הגלויה מעוט תורה ולומדיה והחרבת דרכי התורה ח"ו. גם חברו עמהם אנשים מביינינו, שאינם מבינים דרך התורה לאשורה, אשר מקימים מקומות ומכונים ללימוד אומניות וקוראים השכם והערב על ליבם של אברכים לצאת לעוונת תלמודם. ויחדיו באים ופורצים פרצות בהיכלי התורה. והנה עת כזאת עת צרה ליעקב שעת הגוירה היא. ולא נוכל לעמוד תגד ולראות כבלע את הקדש. על כל אלו באנו בזה להודיע צערינו וכאבינו וצרת הרבים ולגלות דעתנו כי לא זו דרך התורה והשקפתה וגושה זו פסולה מיוחדת, תוצאותיה חמורות למוטט בית ישראל ח"ו ואחריתיה מי ישרנו, על כן מכריזים אנו כי אין לעשות שום שינוי בדרכנו, ואין לנו רשות ואין אנו בעלים לעשות שום פשרות וויתורים לא על מספר הלומדים ולא בדבר שנות הלימוד ולא יעלה על הדעת לעשות ח"ו שום שינוי בדרך חינוך בנינו ודורותינו. ואנו דורשים להשאיר ההסדר וצורת החוק עבור לומדי התורה בדרך מתכונתו הקודמת כמו שהיה עד עתה. ולא יתכן ולא נשמע כזאת אשר אנשים מתוך מחנינו יהיו נפגשם לשלוח יד במבצרי התורה וליתן יד לעשות חשבונות לוייתורים זה תמורת זה.

ואדרבא עלינו לשמוח על כל תלמיד ואברך הממשיך בתלמודו ועלינו מוטל לעודד ולקרב כל אחד שלא ירפה מתלמודו ולשאוף שיגדל מספר הלומדים עוד ועוד ולהרבות תורה ובתי המדרשות בישראל. והננו להודיע כי לא נשתנה ולא חשונה המסורת בזה מכפי שהיתה עד עתה, ועתה העת להתחזק ולהרבות תורה עד מסי"נ כנגד הגזירות המתרגשות עלינו ח"ו. וכן יוסיפו וילכו מחיל אל חיל כל ההולכים לאור ד'. ובזכות תורתם ומסירות נפשם לתורה, יבוא לציון גואל במהרה.

וע"ז בעה"ח היום יום ה' לס' שומרי משמרת משכן ה' כ"ד תמוז תשס"א

יחיאל מיכל פיינשטיין

מתוך מכתבו של מרן הגאון האדיר פוסק הדור
רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א

מיום כ"ח אדר"ב תש"ס
 להרב אשר טונבוים שליט"א

"ענין דיחוי הגיוס אינו קשור בהסדרים
 ותנאים שנכתבו ע"י הועדה, ואנו עומדים
 על כך שחוק פטור בני הישיבות מגיוס אינו
 קשור בכל תנאי שהוא".

גילוי דעת

מאת מרן הגאון האדיר

רבי שמואל בירנבוים שליט"א

ראש ישיבת מיר בארה"ב

בעיה יום ערש"ק הגדול לסי' כי אניה' לא שנית' תשי"ס לפ"ק
 בענין שעלה על הפרק לאחרונה בא"י בענין גזירת הגיוס והצעות
 פשרה שהציעו בזה.

פשוט וברור שאין ענינים אלה נתונים בידי עסקנים ודרכי הפוליטיק,
 מכיון שדברים אלה שהם סכנה לקיום התורה נשמת עם ישראל, מסורים
 אך ורק להכרעת גדולי התורה אשר כבר הביעו דעתם נגד כל שינוי,
 ביצירת רעיונות להמעיט לומדי תורה.

ואף שהדברים פשוטים וברורים ודעת גדולי התורה אין צריכים חיוזוק,
 מימ מפני גדול הסכנה גם אני מצטרף לדעת גדולי התורה שליט"א

והי' יפקח עיני כל ישראל ויתקיים הכתוב 'ומלאה הארץ דעה' וכו'
 באתי על החתום ביום הנ"ל

שמואל ברנבוים

מכתב קודש

מאת מרן הגאון האדיר רבי משולם דוד הלוי סאלאווייציק שליט"א
ראש ישיבת בריסק

הישיבות ומקומות שקידת התורה בצורתן כמו שנמסרו לנו מדור דור הם יסוד שמירת התורה הק' להאיר בבית ישראל באור תורה ללמוד ולקיים ועי"ז הוקמו גדולי הדורות להאיר פני תבל וללמד את העם דעת ותבונה, ע"כ יש להתנגד וללחום בכל תוקף שלא לעשות בהם שום שינוי כל דהו כלל וכלל ממה שנהוג עד עכשיו, וע"ז מסרו את נפשם רבותינו הגאונים זצ"ל מהדורות הקודמים וק"ו בזמנינו זה שהחושך יכסה ארץ ורוצים להרוס את הכל בלחץ ובפיתויים שונים. ונקוה להשי"ת שבהבטחתו שלא תשכח מפי זרעו יעזרנו על דבר כבוד שמו.

וע"ז באתי על החתום

משולם דוד באאמו"ר הגה"ח רשכבה"ג

מרן יצחק זאב הלוי זצוקללה"ה סאלאווייציק

מ"ו אד"א תש"ס לפ"ק

הכרזה וקריאה לציבור התורני הרחב

מרנן ורבנן הגאונים הגדולים רבי **מיכל יהודה ליפקוביץ'** שליט"א, ורבי **משה שמואל שפירא** שליט"א, אף פרסמו לרבים שעת צרה היא והיא שעת גזירה, בכדי להזעיק במישרין את ראשי הישיבות והכוללים וכל בני התורה שכולם ידעו חומרת המצב, שיתחזקו בתורה ובכך נזכה להנצל מהגזירות וגם לעזור את ראשי הישיבות והכוללים והלומדים שאף אם ח"ו יתרגשו הגזירות לבוא שלא יתנו ידם לשום סיוע למעט לומדי תורה או לכל דבר שיש בו משום סיוע ל"מסלולים" ולכל הקשור להם.

ונתפרסמו דברי הקריאה בשעתו בחודש סיון תש"ס בקונטרס מיוחד שנכתב כהקדמה לקריאה כדלהלן:

"חובה זו מוטלת הן על מרביצי התורה וגם על המחנכים בחינוך לבנות, כדי לעצור מבעוד מועד טשטוש ובלבול שעלול להוביל לסחף מסוכן, שהיא שאיפתם הגלויה של הגורמים החילוניים, שגיבשו את רוח הדור"ח. כל רגע נוסף של שתיקה הוא הרה אסון. בעבר כבר פירשה התקשורת והמערכת הפוליטית החילונית את השתיקה - כהסכמה...

בכדי לשים לב לחומר שבדבריהם מן העניין לספר, שמע"כ רבינו הגאון רבי מיכל יהודה שליט"א ביקש, לפני שמסר לפרסם לרבים, להראות הדברים החמורים שכתב, למע"כ רבינו הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שייגלו לו אף הוא דעתו בדבר. ואחר שקרא היטב דברי הזעקה והקריאה, מלה במלה, ענה אף הוא בחיזוק מאוד ובהסכמה רבה לקריאת הקודש של מע"כ רבינו הגאון הגדול רבי מיכל יהודה ליפקוביץ' שליט"א, אשר קבל תורה ועומד על משמרתה מוסרה לדורנו ומרביץ תורה לעדרים עדרים, והם הדברים המתפרסמים כאן, עם דברי מע"כ רבינו הגאון הגדול רבי משה שמואל שפירא שליט"א, הותיק בהנהגת הדור ועולם התורה במועצה"ת ובוועד הישיבות, במשך עשרות שנים. **נמסרים כאן לפניכם דברי מרנן הגאונים הגדולים שליט"א, עמודי הדור, בעלי המסורה, רבותינו בתורה ובדרכה. הטו אזנכם ותנו לבבכם לשמוע דבר ד'!**"

קריאת קודש

מאת רבינו הגאון הגדול רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א

מיכל יהודה ליפקוביץ

זכרון מאיר

בני ברק

בעזרת ד' ית"ש כג ניסן שמיני למנב"י התש"ס

אל כל בני הישיבות והכוללים שיחיו

עת צרה היא ליעקב, אשר ממנה נושע, על ידי שנעמוד בנסיון. כי זהו ברור דברי המסילת ישרים סוף פ"א כי תכלית של כלל ישראל לעמוד בנסיון אשר מזה ייצא כבוד הקב"ה וכבוד התורה והכלל ישראל.

אנו נמצאים בתקופה של היום, תחת נסיון קשה של גזירות למעט ח"ו לומדי בני הישיבות. לא היה עולה על הדעת שבבת אחת יקפצו המקטרגים להמעיט התורה ולשנות כוון הישיבות ואורחות חיי תלמידי בית המדרש. ואף לא מסתירים מזימותיהם הנלוזות לסתור חומות ומסגרות היהדות החרדית מבפנים ולמשוך אותנו ואת בנינו לתוך הרחוב החילוני. ובשעת הגזירה כזאת מי יפטור עצמו ולב מי יתאפק. ותחת אשר בדורות האחרונים טרחו רבותינו בעמל נפשם ובמסי"נ ממש להגדיל ולהאדיר התורה, הם קבלו תורה ומסורה לדורנו, ועתה באחת היא נופלת ונגזרת רח"ל. לא עת לחשות כי בשעה שהחושך יכסה ארץ והערבוביא ממלאה כל פינה, כעת יאמר ליעקב ולישראל הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא להחזיק התורה בכל עוז במסירות ואף מתוך דחקות, להשליך החשבונות הרבים ולא ליתן שום פתח להפיון.

וכבוד ראשי הישיבות רישי מתיבתא וראשי הכוללים שליט"א ייצאו בגאון לא ליתן יד לכל רפיון הבא מהרשויות הקמים עלינו. אדרבא כעת חזקו לב הלומדים הי"ו לדבוק אך בתורה כי היא לנו עוז ואורה והישיבות ובתי המדרשות רק הן מקום חיותנו ובהם אורך ימינו.

ובחיצות אסקיית התורה אלהשקפה טהורה וישרה

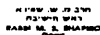
לגבות אלקים התורה אפיקת נאמדי הירמיה

הבית מכל ירמיה כהן

מאת רביע הגאון הגדול רבי משה שמואל שפירא שליט"א

BADDINIAH, COLLEGE YOUTHAT DEERHALLON

כבר גיליתי דעתי נגד כל הצעות שהציעו מועדה שדנה בנושא גיוס בני הישיבות. כי הילה ממפז כל מגיעה ברוח הישיבות ובבתי המדרשות, כי קיימים הישיבות היא קיום התורה, וקיום התורה היא קיום עם ישראל, שאינה אומה אלא בתורתה, והם חיינו. ומסמרים בשם רבנו חיים מולאווין זללה"ה, כי יחיד העולם רגע בלי תורה, וחי' כל העולם חודר לתורה ובתורה.

קיום התורה ומעלת תלמידי חכמים, היא כדרכה של תורה במסירות גמפ, ולא לחשוב חשבונות רבים. ומי יתן, והי כל עם ד' לומדי תורה והיו ייזיווין מלחם שמים כמו במדבר. ואלו האומרים פן ירבה כבר קדמם פרעה, וד' אמר כן ירבה.

כך היה דעתם ושיטתם של רבותינו מוסרי התורה שבכל דור ודור.

ואתם בני הישיבות היקרים, חזקו ואימצו בתורתכם ואל תחשו, כי ד' עמכם גבורי החיל, ובזכות תורתכם נזכה לגאולה שלימה במהרה בקרוב.

כרחשי לבב ביקר

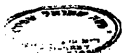
מ. ש. שפירא

REINHARDT, V. A. AND C. W. BENTLEY
LAWRENCE, ILL.

דער 10. יאנואר 1942

הנהגתו היתה כדלהלן. ביום ראשון ה'תרס"ב
נפטר רבינו הגאון משה יהודה הכהן זצ"ל
בית דין של פקידים ושל חכמים נערכה בבית
החיים והיו שם הרבה אנשים ורבות הדעות
ועל ידי שהיה זה יום ראשון לא היה אפשר
לערוך את המעשרות ולכן נדחתה ההלוואה
עד ליום חמישי הבא.

Handwritten text on the back of the document, likely a signature or note, written in cursive script.

זכור לצבור, שבעתונות החרדית פורסמה ברבים ביום י"א אלול תשנ"ט, הוראה ברורה ומחייבת לנציגים החרדים להמנע מהשתתפות בועדה ודיוניה באם יעלה בהם נושאי חקיקה להסדר לומדי התורה עם הצעות ל"מסלולים" וכדו', וכי אין כלל רשות לדון בדבר, ולהעדר מחדר אסיפת הועדה אם מדברים על דברים אלו, שלא יראה כהסכמה. אך למרבה הצער והיגון חברו גורמים שונים ודיוני הועדה ותכניותיהם הועתקו והועברו לסודיות, נעשו מבלי פרסום ובמסגרות מצומצמות בלבד, שלא להיות נתון לבקורת ולהוראות.

ההסתבכות אירעה, הפירצות נפרצו, חדרו לישיבותינו ואף התחכמו נגדנו להתנותן כתנאי וכ"מקשה אחת" מאושרת בחתימת נציגי החרדים. "כשגמרו מלאכתם" הוציאו בצורה חלקית 'הגישו' חלקי דברים 'מסוננים' ועטופים בערפול רב. החומר המקיף של ספרי הועדה הצעותיהם ומסקנותיהם הנלוזות נשאו במסגרת ממשלתית. הדברים החלו להתגלגל מפה לאוזן, בתחבולות גילו את הנעשה, נודעו הזממות כלליהן ופרטיהן, וקמה סערה

גדולי התורה ראשי הישיבות די בכל אתר שליט"א נזעקו. הם הנושאים. בכתף משא הישיבות הקדושות והעמדת התלמידים, נחרדו למשמע אוזן אודות שבירת המוסכמה והמקובל בידינו שאין דנים על התורה ועל הישיבות והנה חודרים לנגוע בתוך מקומות התורה.

בחודש אדר ב' תשי"ס, יצאו גדולי התורה הגאונים ראשי הישיבות הגדולות שליט"א וכתבו בגילוי דעת:

לאור קריאת מרנן ורבנן גדולי ומאורי הדור שליט"א, על דבר אשר זוממים לאחרונה באמתלאות שונים ומשונים לעשות שינויים בהסדרי גיוס לומדי תורה, אשר תכליתם לנגוע בבת עינם של מקומות התורה, ואחריתה בל ישורנה ח"ו, מצאנו לחובה לצאת אחריהם כיהודה ועוד לקרא, והננו מצטרפים לדבריהם ומתנגדים בכל תוקף ועוז נגד כל פיתויים השונים אשר מהווים סכנה חמורה.

והוסיפו בדברי זעקתם:

ואין לשקוט ולנוח עד אשר יסולק הענין מעל הפרק.

וע"ז באו על החתום כדלהלן:

ברוך רוזנברג	ישראל גרוסמן	יצחק שיינר	אברהם חיים בריס
ראש ישיבת סלבדקה	ראש ישיבת פנינסק קולץ	ראש ישיבת קספיץ	ראש ישיבת משכן זסטף

דוב לנדו	חיים שלמה ליבוביץ	עמרם זקס	ארי' לייב פינקל
ראש ישיבת סלבדקה	ראש ישיבת קספיץ	ראש ישיבת סלבדקה	מראשי ישיבת סיר

ברוך מרדכי אזורי	יהודה עדס	מ.ה. הירש	שמואל יעקב בורנשטיין
ראש ישיבת עטרת ישראל	ראש ישיבת קול יעקב	ראש ישיבת סלבדקה	ראש ישיבת חברון-גאולה

משה צדקה	גבריאל מולידנו	ישראל אליהו וינמרויב	זבולון שוב
ראש ישיבת עטרת זסטף	ראש ישיבת אור ברוך	שכן חזון איש	ר"מ ישיבת מאור התלמוד

בן ציון	באמץ הגרא וזל	בורודיאנסקי	בצלאל מולידנו
מראשי ישיבת קול תורה			ראש ישיבת זוהר התורה

מכתב מאת מרנן ורבנן חברי מועצת גדולי התורה

בסדר יום חמישי כ"ז סיון תש"ט

לכבוד הנציגים התורנים לדבר ד'

יהיה וענין חוק דחיות הגיוס עומד להיות נדון בבגסות, וכידוע הובסח בסעודת שיעשו חוק שימשיך המצב הקיים בלי כל שינוי, ורק על דעת כן קיבלה הממשלה בתחילה תמיכתכם. והנה עתה נודע שהוגש לבגסות עיי הממשלה חוק אחר לגמרי ממה שהובסח וממה שנתנה מועצתה הסכמתה בזמן הקמת הקואליציה, ועוד הוסיפו להוסיף במיגבלות ובדברי הסברה המפורטים שנתנו לסלף ולטעות בעתיד תוקף המצב הקיים ואין צורך להאריך בדבר המפורסם.

אשר על כן ברור שמחובתכם לעמוד לימין לומדי התורה ולמנוע כל סרך החק ברזוח ובעתיד, לבל נהיה חיו כצועקים על לשעבר והקולר יהיה תלוי בנו על שאישרנו מעוות לא יוכל לתקן.

יש לפעול בכל הדרכים ובכל התוקף להוציא מהחוק את ההוספות שהן בברית המוסד נודע ולהשאיר רק נוסח שיבטיח המשך המצב הקיים ללא מיגבלות זמן ומספר וללא עירוב ענינים אחרים שאינם נוגעים ללומדי התורה. ובאם חיו לא יתאפשר הדבר, אין לתמוך בחוק, עד אשר יעקרו ממנו כל עקולי ופסודי ויגש נוסח נכון.

דבר זה פשוט וברור שאינו מחייבים לתקן דבר שקלקולו בצידו, וכפי אשר קיבלנו מרבנותינו שלא לעשות כל חטבות ומקח וממכר בעניינים אלו, ואם אין בכוחו לתקן כראוי מוטב שנמשוך ידנו לגמרי, ומן השמים ירחמו וגזירה עבידא רבסלה.

מ"ס כ"ז סיון

מרת מרת מרת

מ"ס כ"ז סיון

מרת מרת מרת

אמתי ששטן המגדול שהודעת בידיו
 האנו גם אמר ידיו ששטן דבר אלה
 ששטן החיה שן מלה שאן אפילו שן בדרגה
 זשדיבן ואשיו חקבת כי באר שפ יהי דשני
 דהכחה נהיבט חט הפנה מוכ ודופה אפקוד
 ודויה אהויה שחזק לן שחזק אלו הי צירה כן
 שחזק יד וסיוז אשחזק חקווא אהדן
 אמר אומד הגנה ודן נאודת שחזק
 ואין חקק אשחזק שדרר חזק כנה של קיום חטרה ואומד
 א ד חזק שן שן קנה שחזק נק דובי פואליקת שן שחזק
 ואין אין אלו אשחזק חקמי אשן אן מדג הסנה
 שחזק ואן אשחזק חקמי
 כי אשחזק חקמי אשן שחזק חקמי
 ודיוק יושן יקום ונ כן הן מוכ יהדה אפקוד

...ואין מקום להסתמך לדבר חמור כזה של קיום התורה
 ולומדי על דיעותיהם של עסקנים שהם רק דרכי פוליטיקה
 של זמנינו
 ואנו אין לנו לחוש לרשויות הקמים עלינו לא מבתי הסוהר
 שלהם ולא מתקציביהם
 כי מובטחים אנו שלא תשכחוגו
 וברוך אשר יקים וגו'
 כי"ד הנ"ל מיכל יהודה ליפקוביץ

אברהם משה ששן חקמי חקמי
 חקמי חקמי חקמי חקמי
 חקמי חקמי חקמי חקמי

תחבולותיהם הנלוות המקופלות בחוק מתפרסות בכיוונים שונים, ניתן לכוללם ולהציג כלליהן במספר עשר גזירות, ואלו הן:

◆ גזירה א' ◆

הפחתה ברורה של מספר מקבלי הדיחוי

מתקבלת החלטת הועדה שהנוהג הנוכחי של נתינת הדיחוי ללא מגבלות חייב להיפסק לאלתר. הישיבות והכוללים אמורים להפסיק להתרחב ולהרבות תלמידים מיד עם הגשת ההמלצות, ועם כניסת החוק לתקפו הם נלכדו במלכודת. מתקבל עיקרון ברור ומקובל על ידי כל המשתתפים בוועדה, יש גבול! 'כעין מיכסה' לפטורים של תורתו אומנותו - הפתרון והבצוע ייעשה בלחץ החוק, בעקיפין, על ידי כפיה מוסווית ומתוחכמת לעידוד התהליך שיביא לצמצום מספר הלומדים.

להלן ציטוט לשון השופט טל יו"ר הועדה, בראיון לתקשורת (ביום כ"ז בסיון תש"ס) בהסבירו את מהות החוק ומטרותיו:

"אנחנו באים ומצהירים: יש לתת לבני הישיבות הזדמנות בגיל די צעיר לצאת מהישיבה. בהתחלה זה יהיה טפטוף קל, אבל עם הזמן... זה ניסוי חברתי לטווח ארוך.

הציעו רעיונות של 'מיכסה', אבל אי אפשר לעשות מיכסה שתביא לגיוס בכפיה. אנחנו יצרנו 'מיכסה' שתיווצר מאליה. נעשה פתחי מילוט מהישיבות. ממילא תיווצר ה'מיכסה'. זה ניסוי חברתי לטווח ארוך מבחינת קירוב האוכלוסיות זו לזו, כי כשיתחילו לעבוד ביחד אז הדעות יתקרבו".

להחלטה זו אף משמעות חוקית וציבורית רחבה, שהיא מהווה יסוד מוצק לנקיטת צעדים נוספים והיא עילה לביטול כל החוק בעתיד (להלן גזירה ד').

◆ גזירה ב' ◆

**שינוי אורית הישיבות והכוללים, שבירת המוסכמות
וסלילת "מסלולים" לעזיבת התורה ח"ו.**

ייעשו פעולות מגוונות בכיוונים שונים על מנת לשנות את עולם התורה מבפנים בהתחכמויות לשנות את האורית בישיבות וכוללים. וליצור קו חדש שעיקרו הוא להוציא ח"ו את בני הישיבות והכוללים למעגל העבודה. מטרה זו תבוצע מחד, בזה שהם רואים הסכמתם לחוק מתוך שלדבריהם קיימת הסכמה מהאחראיים ביהדות החרדית שאמנם המטרה הזו תתבצע, וכן על ידי שייצרו קשיים מיוחדים על לומדי הכוללים שיכבידו על אורח חייהם על ידי מסגרת קשה ונוקשה לצורך קבלת הדיחוי כמוסבר להלן גזירה ג'. ומאיך בדרך של הפעלת פיתויים וגירויים על צבור הלומדים. וזה יעשה, מול לחצים וקשיים טבעיים הקיימים לכל בעלי המשפחות החיים בדוחק, ויזומים שהשלטונות יכבידו בדרכים שייזמו ע"י חוק זה וע"י עצות אחרות ובלחצים, כך יעמידו את לומדי הכוללים ב'נסיגות'. יגרמו לקרב לב הלומדים אל היציאה לרחוב ולשוק העבודה, ויבטלו בתחבולות שונות את המחסומים האידיאולוגים והחברתיים המעכבים את עזיבת הישיבות והכוללים. מסקנות הועדה לפעולות אלו נעשו בהתבוננות מקיפה בחברה החרדית ומתוך ניתוח פסיכולוגי שיש לזרז את המתבגרים בראשית שנות העשרים לחייהם להתקרב לרעיונות עזיבת הישיבה והכולל, באופנים שונים.

לדוגמא: "שנת הכרעה": שהיא מתן אפשרות מגיל 22 ומעלה ליציאה לעבודה או לכל פעילות אחרת למשך שנה, ללא איבוד זכות החזרה ללימודים ולקבלת הדיחוי. זאת מנומק במפורש על מנת לזרז, להקל ולהמריץ את תהליך עזיבת הישיבות. ולהפיל בפח יוקשים את

"המתלבטים", הנמצאים ב"רגעים קשים" שבחייהם.

בשנה זו הוא חפשי לבחור דרכו, ומכאן הסכנה להפיל התמימים לתוך פח יוקשים. הוא שמע או הושפע מספורים על יהודים במדינות אחרות שלומדים חצי יום ועובדים במקומות טובים ואף הוא ברגע מסויים הושפע. והנה עברה השנה, כמובן שלחזור לישיבה או לכולל אחרי הניתוק כבר לא בא בחשבון, ועכשיו נופלת הגזירה ללא בחירה עליך לשרת בצבא! ואז הוא חושב לעצמו: איך לא לזה התכוונתי. אבל הוא כבר מוצא עצמו בתוך המלכודת, האיך הוא יעבור ומה יהיה עליו.

כאן נפתח הפתח השני, המלכודת האחרת ברמות "הצלה" מופיעה, שנת שירות אזרחי.

זה לשון החוק [סעיף 6 (א)]: "...שירות אזרחי" - שירות למטרות בריאות, רווחה, קליטת עליה, שמירת הסביבה ובטחון הפנים ושירותי הצלה, בהתאם לתקנות שקבע שר העבודה והרווחה בהסכמת השר ושר האוצר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת."

[סעיף 6 (ה)]: "...ואשר בקשתו לשרת שירות אזרחי אושרה על ידי השר." ע"כ.

אם בקשתו לשרת אזרחי התאפשרה לפי צרכי המשק. ואם לאו תשאר עליו חובת שרות הצבא [יפעילו השתדלויות ל..."הצילו" ולהכניסו לשרות אזרחי].

בתכנית "הצלה" זו שהרשויות הם המופקדים על ההחלטה היכן ואיך ישרתו את השירות האזרחי. הוא יסתובב שמונה שעות מידי יום במשך שנה שלמה, בכל מיני מקומות חילוניים רחוקים מן הדת ומן הצניעות ומן ההווי שהוא גדל כל שנותיו. נקל לתאר את התפתחות הניסיונות שיעלו עליו ועל רגשותיו והלחצים החברתיים שייתקל בהם ה"מסכן" שיגונה על היותו נצלן "פרזיט" שאף פעם לא החזיק רובה

בידו ולא תרם למדינה "באמת" ויחד עם כל הסביבה המבקרת העויינת והמתירנית הוא יתמודד יום יום, כמתואר כל זה בקצור בהסברי ועדת טל עצמם שכתבו שעלינו להעמיד את בני הישיבות פנים אל פנים מול החברה החילונית ואז מכוח הלחץ החברתי כבר תשתנה החברה החרדית וישתנו דעותיהם ואופיים.

שנה כזאת של הימצאות במלכודת השטן וחיילותיו יעשו חריש עמוק של קלקולים בלבם של החרדים הללו, עם הרבה שרשים פורעי ראש ולענה והם יציצו ויפרחו בהם ובבתייהם אשר יבנו בחייהם המשפחתיים ובסביבתם וכך תצליח תחבולתם של הזוממים רעתנו לדרדר אותנו ואת קהלנו מטה מטה ח"ו.

ומלבד המלכוד הנזכר שהוא במשך שנה שרות אזורי או בשרות צבאי מתחייבים כל הפורשים מהישיבות והכוללים לשרת בקביעות כל שנה "שרות מילואים" בצבא או בשרות לאומי אזורי למשך 21 יום שעי"ז יפטר באותה שנה משרות הצבאי (אם בקשתו אושרה ע"י השר).

◆ גזירה ג' ◆

קביעת חוקים קשוחים למבקשים ללמוד תורה.

מתחדשת הגבלה חדשה, היצוקה בסעיף ברור ומרכזי בלשון החוק (סעיף 2 (1): "הוא לומד בישיבה [כפרשנות המופיעה בחוק המכנה כך: כולל או ישיבה שתוכר על ידי השר והוא שיקבע את רשימת הישיבות] באופן סדיר בהיקף שלא יפחת מארבעים וחמש שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע השר", ובסעיף (4): "ראש הישיבה שבה הוא לומד אישר בכתב כי מתקיים בו התנאי שבפסקה (1) והתחייב כי כאשר יחדל להתקיים בו התנאי האמור יודיע על כך לפוקד בתוך 30 ימים), שכל אברך כולל חייב להתחייב בכתב שהוא

לומד במסגרת הכולל [הישיבה] לכל הפחות 45 שעות בשבוע (כמות שעות שהן מעבר לשעות הרשמיות שבמסגרות הכוללים בהווה, יש לציין שדבר זה נעשה במזימה מתוך מחשבה וחשבון (כמוזכר בדר"ח הועדה דף 102 הגה 115). ניכר שזה על מנת להקשות על מצב קבלת הפטור. הדבר ימנע אפשרות מנוחה בין הסדרים, ויגרום הארכת שעות של התנתקות מהבית שיקשה וישבש את סדרי החיים התקינים, דבר שיסבב עול כבד מנשוא על משפחות האברכים ויזרו את התהליך של נטישת הכוללים ח"ו לעבר "פתחי המילוט" של המסלולים השונים. כל אחד ואחד מן האברכים הופל למלכודת. שר הבטחון שאמור להקים צוות היגוי למעקב וליישום התכניות החדשות שיבדקו האם הצעותיהם היו מעשיות דיין והשיגו את מטרתן שהיא המעטת לומדי התורה, אף יחדש לפי הצורך תקנות נוספות. וזה משתקף בסעיף החוק החדש (סעיף 13, א, 2) המאפשר לשר הבטחון מסגרת חוקית להוסיף "תנאים מוקדמים", מגבלות נוספות על לומדי הישיבות והכוללים. ועוד נקבע "הידוק אכיפת ההסדר" (לשון היועץ המשפטי למערכת הבטחון בתזכיר חוק שירותי הבטחון סעיף ב' 4). ייושמו מסקנות 'ועדת ישראל' שהועלו לפני כמה שנים שלא הושמו עד כה. עניינם: עצות מנהליות שבכוחן להקשות על מקבלי הדיחוי, וחומרות של עונשים אפילו על חוסר קיום פרטים טכניים. וכן העמדת ראשי הישיבות כעריבים אישיים המסתכנים בעונשים (כולל מאסר) על אי קיום כל הכללים והפרטים ע"י תלמידיהם. וכגון בדוגמא הנ"ל: ראש הישיבה חייב להעיד בכתב על כל אברך שהוא לומד את כל שעות המחויבות בכולל. (9 שעות בכל יום) ואם תחסר לאחד האברכים כמות השעות של 45 לשבוע במסגרת הכולל, ראש הישיבה ערב על כך [בשפה פשוטה: ראש הישיבה מתחייב בעונש מאסר על כל אברך הלומד במסגרת הכולל פחות מ-9 שעות ביום] (על פי חובת החוק סעיף 2 פסקה 4). כך גם נוצר קושי במסגרות הקיימות של כוללים לחצי יום. שהרי מי יקח ערבות אישית על כל היקף מכסת השעות

המלאות שצריכות להלמד דוקא במסגרת רשמית ומוכרת על ידי השר. ישנה גישה חדשה של יצירת קשיים כדי שרק החפצים "באמת" ו"בהתמסרות טוטאלית" (כלשונם בדו"ח) הם יישארו בישיבות. והגדרת מספר השעות (כנזכר כאן) הוא אחד המכתנים לגישה זו (עמ' 24 91).

◆ גזירה ד' ◆

צוות היגוי וועדות מעקב להקטנת הישיבות

יגובש תהליך עמוק ויוקמו מגננונים לביצוע צמצום והקטנת מספר הלומדים בצורה משמעותית וברורה. אשר ייעשה בהדרגה ובשיטתיות, תהליך שימשיך וילך מדי שנה ויביא להתקטנות וצמצום הישיבות והכוללים. מדובר בהקטנת המספר "בצורה משמעותית" ובאופן רציף ועקבי, שיהיה "לשביעות רצונם" של השלטונות והבג"צ, בשעה שיעמוד מדי פעם לכדיקה. (עמודים 6 ועוד ועוד, ולהלן ציטוט מדברי שר המשפטים, בתקופת הועדה, המפרש את הצמצום עד כדי שבעים אחוז !!!).

שר המשפטים ביילין השר הממונה בשעתו על עיגון הגזירות בחוק. בראיון לתקשורת (ביום כ"ג בסיון תש"ס), אומר לקצינים חילונים המפגינים למען גיוס בני הישיבות:

"חברים, אין ויכוח בינינו, עשינו הסדר ביניים, חוק ל- 5 שנים. הסדר הביניים יוביל בסופו של דבר שההבטחה של ברק מלפני הבחירות לגיוס בני הישיבות, תתממש בחלקה. לא תקבלו את ההבטחה (לגיוס בני הישיבות) במאה אחוז, תקבלו אותה בשבעים אחוז 70% !!! הועדה הזאת היא חכמה מאוד. תקראו את כל הפרטים. אז תדעו שכדאי לברך על הועדה ולא להפגין. זו ראשית הדרך לשינוי. יש כאן בחוק פעם ראשונה "שירות אזרחי". ועדת טל

מצאה גם פטנט, את "שנת ההכרעה". אני לא בטוח שאתם מבינים את זה, זו תחילת הסוף של הסיפור !!! לכן אני אומר לכם: במקום להפגין תקראו את זה היטב".

יוקמו, על ידי השלטונות, גופים אחראיים ומוצקים, שילוו ויבדקו קיומו של התהליך. והם ידווחו לוועדת החוץ והבטחון, לבדיקה ומעקב שוטף שאכן מתבצעים דברים. נקבע שאחרי שנתיים כבר יתחייבו לראות בשטח את תוצאות הצמצום. יתקיים דיווח תקופתי על מספרם של הפורשים לשוק העבודה ושל הפורשים לשירות מקוצר או משמר אזרחי וכו'.

◆ גזירה ה' ◆

התנייה - עצם מתן דחיית הגיוס יהיה תלוי בצמצומים.

כל מושג הפטור של תורתו אומנותו ביחס לתלמידי ישיבות וכוללים נפל במלכודת, שהרי הוא הותנה וכוון כך שאכן הישיבות יצמצמו ויתקטנו ויוציאו בצורה משמעותית חלק מהתלמידים החוצה. [חוזר על עצמו בכל המהלך של ספר ועדת טל המלצותיהן ומסקנותיהן וכלול בדברי היועץ"מ לחוק המוצע בכנסת מבוא לסעיף 15 ונשנו ונשלו הדברים במהלך דיוני הועדה להכנת החוק בראשות ח"כ יוסי כץ].

◆ גזירה ו' ◆

"הוראת שעה" הקושרת ומשלבת את החוק בביצוע כל מרכיביו.

כל הויתורים הנוכחיים לישיבות וללומדי תורה הינם במודגש ובמפורש רק בגדר "הוראת שעה", שתקפן בטל מאליו עם תום

החמש שנים. על מנת שאחרי 5 שנים, יופעלו הגופים המוסמכים מכח החוק שיבדקו היטב את מצב הישיבות והכוללים. ואז, ורק בתנאי שכבר התקיימו תהליכי צמצום הישיבות והכוללים, וישתכנעו הגופים הבודקים שאכן הדברים "משביעים רצונם", אז יחדשו הוראה נוספת להמשיך תוקף החוק המאפשר ליתן "דיחוי" לנותרים, לתקופות נוספות. ואף הן לא יעבורו מעבר לחמש שנים נוספות בכל פעם. ובסיום כל ארבע וחצי שנים יעמידו את עולם הישיבות והכוללים למבחן ודיון בכנסת האם כל התהליך השפיע כראוי להמשך צמצום הישיבות והכוללים ולהמשך הפעלת "המשפך" - שפיכת ועירוי הלומדים החוצה לשוק העבודה ולהשתלבותם ב"חברה הכללית". ורק אז יוחלט אם יש הצדקה לחוקק חוק נוסף להמשך הדיחוי, כלשון החוק (16 ב): "הכנסת רשאית, בהחלטה, להאריך את תוקפו של חוק זה לתקופות נוספות, שלא יעלו על חמש שנים כל אחת; דיון בהארכת תוקפו של החוק יתקיים בכנסת לא יאוחר משה חדשים לפני תום תוקפו".

בגזירה נוספת זו הפילו את כל היהדות החרדית בארץ ישראל למלכודת, חומר הגזירה החמורה הלזו שהיא מכופפת את כל היהדות החרדית, לא בלבד שמדובר על פתרון זמני גרוע מאוד, אלא מדובר בהפעלת "שעון מתקתק" תמידי על ראש היהדות החרדית בארץ, המחייב את ביצוען של כל הגזירות הכלולות בחוק, כ"מקשה אחת". [לשון ספר הגזירות ד"ח עמ' 3 5 6 וחוזר על עצמו בכל מהלך דבריהם וכן בדברי הסבר היועה"מ הצמודים להגשת החוק].

לפי נתוני הפוליטיקה הישראלית נהפך עתה ענין הדיחוי למשכון ול"קלף מיקוח" תמידי, בידי כל המפלגות בכנסת, כנגדנו. ההנחה שהיתה מקובלת בידם שאין ביכולתם לצאת כנגד כל הצבור החרדי בדבר מהותי כזה, התמוססה. אם אך נעזי באיזה ענין דתי או כלכלי להשמיע קול ברמה מיד ירמזו לנו "המשכון בדינו", כולכם נפלתם במלכודת מעתה עד ביאת הגואל.

◆ גזירה ד' ◆

קריאה לתמריצים נוספים ולחילופין הכנת רקע משפטי ומוסרי לבטול חוק הדחיה.

על כל פעילויות אלו יהיה מעקב של וועדות מידי פעם, אף בתוך תקופת החמש שנים, שהצעדים אכן מתבצעים ומועילים. ואם לא יניבו תוצאות, מוטל על הוועדות להוסיף עוד תמריצים ועצות נוספות שיגרמו לתלמידים ולמתבגרים לעזוב את הישיבות. (עמ' 98 109 בדו"ח ועוד). והרבה פעמים חוזרים על מסקנתם שאם כל צעדים אלו ודברים נוספים שייעשו לא יעזרו ולא יקרבו את תכניתם להקטין את הישיבות והכוללים, אזי כאמור לעיל, יפסידו הישיבות והכוללים את הזכות לפטור תלמידיהם בדיחוי תורתו אומנותו. כבר כעת מוסכם על דעת כל חברי הוועדה הציבורית חברי "ועדת טל" כולל הנציגים החרדים ובחתימת ידם שהיא הסכמה ציבורית ברמה העקרונית. שבמצב הנוכחי אין שום הצדקה ולא בסיס והגיון לחוק של מתן דיחוי לבני הישיבות. ואין הוא עמיד כנגד היסוד החוקתי של 'שיויון' שאמור עפ"י חוק האזרחי שבבג"צ להיות 'יסוד היסודות' לכל חוק. מכאן ועד לביטול החוק על ידי הבג"ץ הדרך פתוחה וחלקה.

ולחילופין, קיימת כבר מסגרת בתוך סעיפי החוק הנוכחי לשינויים העתידיים, בלשון החוק שהתקבל "שר הבטחון מוסמך וכו' להתקין תקנות ו"תנאים מוקדמים". סעיף (13, א) וכלשון הדו"ח (ע' 98): "וחוקה על הרשויות שיופקדו על כך כי ידעו לנקוט בצעדים המתאימים", ובצורה כזאת ינוסח החוק!

◆ גזירה ח' ◆

גזירה כללית על היהדות החרדית - הריסת חומות

היהדות.

מודגש על ידי הועדה, שכל הנ"ל איננו המטרה הסופית. אלא רק שלב ביניים למטרה חברתית עמוקה ומקיפה להביא לביטול מצב הנוכחי - שבהווה ישנו מחנה חרדי שחי לעצמו במסגרותיו - הגורם אי נכונות לשירות הצבא וליציאה לעבודה (כמו ש'בירדו' והוזכר לעיל אות ג'). ולכן ייעשו פעולות מקיפות לשלב את החרדים בתוך החברה הכללית החילונית. לשם זה ייעשו כמה תחבולות, ואף ינמיכו את קולות השנאה הריחוק והניכור מצד החילונים (עמ' 9) כדי שיהיה מצב נוח לחרדים ליפול לידיהם ולהשתלב בחברה החילונית הכללית, [כדוגמת הפרסומים הרבים של "צו פיוס" ו"אמנת כנרת"]. ומתוך כוונה זו מושכים את החרדים לשירות אזרחי "במקומות האזרחיים". ו'שנת הכרעה' שמוסברת בגוף החוק כדי להקל על השתלבות בכלל החברה, ולהקל על המעבר מחיים תורניים לחיי החברה הכללית. וכן מושכים למילואים ולהרבות באלו שילכו בבגדי צבא. ולהרבות במהפך שאלו מן האברכים שבהווה היה מקומם בד' אמות של הלכה ובתוך בתי המדרשות ימשכו אותם לתוך שוק העבודה וכלל החברה. והוא התהליך המקיף "והחריש העמוק" של "יצירת מארג חברתי חדש". (עמ' 5 97).

◆ גזירה ט' ◆

צבא בכיסוי חרדי

קליטת האוכלוסיה החרדית בצבא במסגרות המתאימות להם - תחת הכותרת "עיבוי הנצל החרדי". יבססו מסגרת צבאית לחלוטין בתוך 'כור ההיתוך' הצבאי. לדעתם הנסיון מוכיח שלמרות שבתחילה התנגדו רבניהם של החרדים לתכנית זו, מכל מקום הועדה סבורה כי הם החרדים ורבניהם מתרגלים אט אט למצב ה'חדש'. ומוכיח כביכול (עמ' 81 86 6) שיש אפשרות של 'צבא כשר לחרדים'.

(כידוע מהמתרחש ב"נחל החרדי", שמדובר ביצירת מסגרת 'נוחה' לפריקת עול תורה ומצוות 'לחרדים'). כדי למשוך למסגרת זו את הנוער החרדי יפרסמו 'בשורה' זו בין הנוער ובישיבות לצעירים. [נוצתם גלויה ואף מפורשת בכתביהם, שעל ידי תפיסת 'הנחשלים אחריו' יבצעו זממם ל'הלחם עם ישראל'. וכידוע שכבר כעת ישנה פעילות של פרסומת ושכנוע לכוון זה המתבצעת בין בחורים תמימים וטובים או נחשלים ואף בין בחורים טובים בישיבות רגילות]. ביצוע מסקנה זו אינו זקוק לתהליך של חקיקת חוק ונמסר כבר לגופים המתאימים. שהם כבר כעת משקיעים כספים ופעולות פרסומת למשוך לב הנוער החרדי.

◆ גזירה " ◆

דרכים לשינוי עידי אף אצל הצעירים שעורם לפני גיל הגיוס.

מגלים כוונתם, להביא במכוון מצב שמלכתחילה יתמעט מספרם של הצעירים הנכנסים לישיבות גדולות ושל הממשיכים בלימוד בישיבות גדולות. כלומר ישנו בתחבולות את האוירה הכללית בחברה החרדית כדי שיקטן מספרם של הרוצים מלכתחילה ללמוד, ולקבוע עצמם לתורה. (עמ' 97 ועוד). ומתהללים בזה שכל התהליך שחייב ל"התבצע כמקשה אחת" ע"י מסגרות החוק שייחקק - יביא לשינוי בתפיסת עולמם של החרדים ומשפחותיהם, שימעיט את מספר הצעירים שנפשם תחשוק בתורה.

הוא אומר: אף מה שמשמיעים ש'חוק טל' מאפשר לכל מי שירצה ללמוד שיקבל דיחוי, איננו דבר אמיתי, שהרי יוצרים לעומת זאת, מערכת "שחשנה את אופיה של היהדות החרדית" ותגרום אוירה כזו שכבר לא יהיו הרבה "שירצו ללמוד". זהו עיקר תחבולת מלחמתם, לחדור למרכזי הרוח של היהדות - הם הישיבות והכוללים, ולשנות את אופיים.

זוהי אחת מנקודות הערמה. מחד מפרסמים שכביכול תהיה אפשרות "מי שרוצה ללמוד - יוכל" ומעלימים מן העבור שמקימים מערכת מקיפה של חוקים ותחבולות לשבור את "תרבות החרדים" ולגרום שימאסו ח"ו בדרך של הקביעות ללימוד התורה, יגרמו ויסובבו שלא ירצו כלל.

ועוד רעה גדולה, שמעלימים מן הציבור החרדי הרחב ש"אם ירצו ללמוד" וימשיכו המצב הנוכחי של התפתחות הישיבות, אזי החוק גופו שנמצא במלכודת "הוראת שעה", על פי כל בניינו ותנאיו, יסבב את ביטול עצמו. שלא ימשיכו בכלל את החוק הזה, ומאליו יתבטל כל החוק של נתינת הדיחוי.

אלו הן עשרה אבות נזיקין, ותולדותיהן מי ישורנו !!
 כביטוי של ספר 'גזירות-טל' (דו"ח ועדת טל כרך א' עמ' 97): **כל אלו נעשות "כתבונתו של חייט אומן", "המשנה בעקביות ובחריש עמוק את התרבות והגישה של החרדים",**
 (לשון הדו"ח בכ"מ).

אויה לנו כי נלכדנו!

עם התקרב ההצבעה הסופית נמסר לידיהם המכתב דלהלן, ונתפרסמו מכתבי זעקה והתראה מאת מרנן הגאונים שליט"א (וכן ראה לעיל עמוד י"א).

הוראה ברורה

אנו החתומים מטה ראשי ישיבות וראשי כוללים ראינו את הנוסח החדש המוצע כעת כחוק "להסדר דיוחי שירותם של בני הישיבות שתורתם אומנותם".

ראינו בין סעיפי הנוסח שני סעיפים שאינם נוגעים ואין להם מאומה ל"בני ישיבות שתורתם אומנותם". שני הסעיפים נוגעים רק למי שאינו נמצא במסגרת הישיבות ואין תורתו אומנותו.

ואלו הם: הסעיף העוסק ב"שירות אזרחי" או לאומי למי שחפץ בכך (כעת סעיף 5 בהצעת החוק) וסעיף העוסק ב"שנת הכרעה" (כעת סעיף 6 בהצעת החוק).

אנו רואים בהכנסת שני סעיפים אלו לחוק הנוגע לדיוחי שירות לבני ישיבות שתורתם אומנותם, התחכמות לבלי לתת לבני הישיבות שתורתם אומנותם את הדיוחי כראוי.

אין זה הסדר לדיוחי אלא התחלת

ביטול הסדר הדיוחי וסוכו חמור ביותר.

אשר על כן אנו מגלים דעתנו כראשי ישיבות וכוללים כדלקמן:

(א) אנו מתנגדים נחרצות להכנסת סעיפים אלו ושנאלו לחוק העוסק בהסדרת דיוחי שירות רק לאלו ש"תורתם אומנותם".

(ב) חובה על הנציגים החרדים המשתתפים בהצבעה על נוסח החוק החדש הן בועדת הכנסת והן בהצבעה בכנסת להתנגד לחלוטין להכנסת סעיפים אלו ושנאלו לתוך החוק העוסק בדיוחי רק לאלו שתורתם אומנותם.

(ג) אם ח"ו ישארו סעיפים אלו ושנאלו בנוסח החוק, אזי עליהם להצביע נגד קבלת החוק כולו בכל הצבעה שהיא ללא יוצא מן הכלל.

מצפים אנו לרחמי שמים ונשענים אנו על הבטחת "כי לא השכח מפי זרעו"

באנו על החתום מוצאי שבת נחמו נחמו עמי תשי"ב

מ. ש. שפירא   מיכל יהודה ליפקוביץ   שמואל אויערבאך

בטי

זאת התורה

זאת התורה אשר קבלנו מרבתינו מרן **החזן איש** זללה"ה ומרן **הגאב"ד דבריסק** זללה"ה ומרן ממשיכי דרכם הנאונים זללה"ה בהנהגת הישיבות ועולם התורה היא אמיתיות התורה אשר קבלנו מסיני, ואינה ניתנת לשנויים או לפשרות בשום אופן.

רבותינו זללה"ה קבעו לנו כי כל יציאה אל חוץ מעולמו של תורה היא סכנה רוחנית הגובלת

ביהרג ואלי יעבור

וביותר כאשר מטרדם (של מייצרי מסלולים גיוס) ביציאת הבן תורה אל עולם החילוני היא ההתבוללות תוך המחנה החילוני.

על כן אין מקום לדיונים על וויתורים או שינויים או פשרות בענין

יהיה באיזה שם או כינוי שיכונה - שרות או מסלול או משמר וכדומה **כולם הם מכלל מה שאסור לנו רבותינו זללה"ה באיסור חמור כנ"ל.**

כי התורה הק' היא עצם מציאות היהודית, כי בלעדי תורתנו הק' איננו כלום. חזקו ונתחזקו בעץ החיים ויסיר ד' מעלינו כל מחשבות שונאינו להוציאנו מעולמו של תורה.

מנ"א חשס"ב

אל"י רב וכטפוינג

ראש ישיבת זכרון משה

שמואל אביגדור פיוועלזאן

ראש ישיבת תורה לתמלה - מאנסי

שמואל בירנבוים

ראש ישיבת מיר - מלבוש

משה גרין

ראש ישיבת ישיבת דמאנס

יוסף ראזענבלום

ראש ישיבת שערי יוסף - בארא פארק

אל"י שמחה שושטאל

ראש ישיבת סטמפרד-היל

היבטים והשלכות כלפי חוץ וכלפי פנים

♦ תקדים וגושפנקא להעלאת נושאים לדיון ציבורי, כשאלת "מיכסת הלומדים", הפסדי משק המדינה מחסרון עבודתם של לומדי הכוללים, והצורך בפיתוי להוצאתם מביהמ"ד - בניגוד מוחלט לדעת גדולי התורה שאסרו מתן לגיטימציה חרדית וכל השתתפות בדיונים כאלה.

♦ ישנם חוגים ביהדות החרדית, שאין תורתם אומנותם, שמחפשים דרך הצלה מהשירות המחוייב ואשר בצדק רב הם נרתעים מפניו, נסיונם למצוא פתרון, נקשר בניצול הדאגה ללומדי התורה ועל חשבונם, וכך נכרך היחס הציבורי אל שני הנושאים בכריכה אחת ופוגם שני את הראשון.

♦ "העמדת גשרים" בין הצבא והקהל התורני, מבלי שנשים לב, מקימים כעת מערך של קירוב הצבא ליהדות החרדית, לקרבם אלינו אל בתינו ולבנינו.

נשברים בראש כל חוצות שני עקרונות בסיסיים של היהדות החרדית בהנהגתה כאן, בארץ ישראל, שעד עתה כבר התבססו ואף חדרו למודעות כלל אזרחי המדינה.

♦ העקרון הראשון: יבנה וחכמיה. כולם ידעו שבראש דאגותיה של היהדות בא"י קיומן המוחלט של הישיבות "מבצרם של החרדים", לשם אי אפשר לחדור, אין ערך עליון המקביל לו שדרכו ייצרו לחץ ע"מ שהחרדים יתפשרו לפגוע בישיבותיהם. היהדות שבחז"ל אף היא תומכת ומגינה על עולם התורה שבא"י שלא יפגע, עובדה שבפניה נאלצו להתכופף מנהיגי המדינה ואזרחיה ואף חברי "ועדת טל" הודו וקבעו עובדה זו, וביזה הם מנמקים שכעת אין בכוחם להכריח או לכוף שינוי על הישיבות. מעתה הם יודעים שבאמצעות "איוס" מדומה וחסר תוקף וע"י תחבולתם להקל על הפורשים למסלולים, ביכולתם לשבור ערכי יסוד. המטרה להקל על פרנסת משפחות הפורשים הפכה לערך עליון, הגובר על עיקרון קיום עולם התורה.

♦ העיקרון השני: 'חומת היהדות'. ידוע כבר לכל שהחרדים מסתגרים בשכונותיהם, חיייהם פורחים במסגרותיהם. מרחק רב ועצום בין כל אורחות חיי שני הציבורים הגרים זה מול זה. דברי מאור ופאר דורנו החזון איש זצ"ל שהעמיד הדת על תילה בארץ הקדש, ותיאר לראש הממשלה הראשון את שני הציבורים שבארץ במשל המפורסם אודות שתי העגלות, האחת מלאה

והשניה ריקנית, וכשהם בדרך צרה על הריקנית לפנות הדרך למלאה, לזו ההולכת מסיני ועד המשיח. דברים נוקבים אלו, נלמדים אצל מנהיגי החילונית ונשנים ומתבארים להם יחד עם התנהגות היהדות בפועל. ודאי וודאי שאין זה לרוחם כלל. אבל הם מתבטלים ומתגמדים נוכח העקביות של היהדות והחומה הבצורה מנהיגי החילונית הצליחו להפוך ו'לאזרח' הרבה גלויות שנעקרו ממקומן ובאו לכאן, ואף הצליחו 'למזג' את אלו הפשרנים הלאומיים שהלכו באמצע. אך 'עד עתה' לא צלחה דרכם לפרוץ חומה זו. אך רק 'עד עתה'. עכשיו - אומרים הם - שהחרדים 'מוכנים להתפשר'. כל 'התכנית שבהסכמה' מדברת על הכנסת חלק מהחרדים למחיצות זרות, ע"מ לערב את כלל היהדות החרדית עם החברה הכללית. 'יצירת מארג חברתי חדש'. הזרימה בינחלי לתוך בתינו, דרך ה'שירות' למינהו, דרך הימצאות מתמשכת עם שאר האזרחים במקומות שיקבעו לשירות האזרחי 'שחייב להיות ממלכתי ומוכר', בין מכב'אים' ומד'אים או תקופות במשך זמן רב ב'משמר האזרחי' במקומות ה'מופלגים מן השיבות'. כל המגמות האלו רק ימוטטו ח"וי את חומת היהדות. לא בכדי הם, חברי הועדה, אומרים בתוקף - שכל התכניות המוצעות על ידם 'שחייבות להתבצע כמקשה אחת', יביאו שינוי באופיה של היהדות החרדית. כי בתהליך זה יתערבו בהדרגה בחברה החילונית הכללית.

בשם הדוברים מטעם החרדים מצוטטים דיבורים 'יש כעת נכונות, מהצד החרדי'. החילונים עצמם תמהים במאמריהם בעתונות, איה היהדות הידועה מהעבר במלחמותיה, 'היכן היא', 'היכן החרדים המאיימים' וה'מאויימים' המתעקשים ולוחמים - היכן הם. ומכאן הפרשנות הרבה בעיתונות על השינוי שנוצר כעת. מה שהיה בישיבות - הם אומרים - הוא רק 'עד עתה'! עכשיו נשברת היהדות החרדית: 'משבר עמוק בישיבותיהם', 'כשמדברים עם דובריהם של החרדים נוכחים לדעת שהם עצמם רוצים לצאת מישיבותיהם' וכו' וכו'.

אי אפשר לאמוד בהיבט הציבורי והפוליטי את התוצאות החמורות של החלשתנו והרפיית ידינו מעזיבת העקרונות הבסיסיים הללו, שעליהם נבנה קיומנו כאן במשך עשרות שנים. והרי כל הזרמים האחרים פתחו והלכו, ורק היהדות החרדית בעקרונותיה היא שהחזיקה מעמד, ופורחת עלתה נצה. הרי

יודעים אנו שיש הזוממים לנו, לאמור ערו ערו עד היסוד ח"י, וכשיראו עלינו ספיקות וחולשה הרי "לפתח חטאת רובץ". כל הנתונים האלו מגדילים מעבר לכל אומד את הסכנות ואת הנוקים הציבוריים הפוליטיים המתרגשים ומתרחשים לפתחנו בעמדנו בתקופה סואנת זו.

♦ **ואף כלפי פנים!** נזק ציבורי וחנוכי בל ישוער. "החדרת רעיונות תעתועים לבתים כשרים, פיתוח מלאכותי של התלבטויות שיביאו לקרע בבתים. לערעור החינוך הישיבתי ולהרס שאיפות של "בית יעקב". הכשר בפועל של "פורשי התורה" תביא מיד למצב שההורים יתכננו לבניהם את דרך לימודם מנועריהם באופן שהיא להם "משהו ביד", שיוכלו אח"כ לבחור לעצמם את דרכם, ומהר ילמדו אחד ממשנהו ואחת מחבירתה. ומכאן תתעורר שוב בעית לימודי חול וזרמים החיצוניים, שכ"כ עמלו גדולי הדור שעבר זצ"ל לעמוד כנגד אותו משבר שהיה, ועד שזכו להנחיל בדורנו כבוד התורה ותפארתה ולהעמיד ברמה שהתורה תעמוד בראש.

♦ **שבירת כל המוסכמות והמסורות על מעמד לומדי התורה,** על ההתמסרות ללימוד תורה אף מתוך הדחק, לבניית בתים של תורה ועל הצורך להגדיל תורה ולהאדירה.

♦ **יצירת מילכוד שיגרום לחוסר אפשרות של רבנים ומחנכים לחזק את הדרך המסורה של הקדשת החיים לתורה,** וכבילת ידי העתונות החרדית מלצאת חוצץ נגד מגמות "פן ירבה" או נגד רעיונות ההשתלבות השירות וכדו' - זאת בטענה שכל מאבק וחיוזוק רעיוני פנימי יתפרש כ"מרד" נגד הרשויות, אשר יעמיד בסכנה את קיום החוק שהושג באמצעות ההסכמה לשינויים דלעיל. סתימת פיות והשתקה שכוז (שכבר נהוגה במידה מסוימת כבר עתה, בהשפעת החוק ומה שקדם לו) תיצור אווירה של "מדשתיקי שמע מינה נוחא להו" - מה שיגרום לנוק חינוכי כבד שבעתיים.

♦ **עקב המצב שיתהווה, ייווצר צורך להסביר את השינוי שיתרחש.** ההכרח יצמיח "השקפות חדשות" ושינויי ערכים. יתפרסמו חצאי דברים ציטוטי חלקי מימרות וישוטטו רבים לאורן. והם "איירי" ויחשיכו לתוך החורים והסדקים שיבקעו ח"י בלבבות רכים.

ודעת לנבון נקל לצפות ולתאר כיצד ח"י יתגלגל התהליך.

מפה לאוזן ישמעו אודות הצורך בהתאמה לזמן. "אי אפשר לילך בעצת הרבנים שאינם חיים כל בעיות התקופה" ייאמר אף ביחס לרבותינו הגדולים מאירי דרכנו, המוכרים והעומדים בראש מחנינו וישיבותינו עשרות שנים. דיבורים שכבר נשמעים כיום מדוברים רשמיים, ומוכרים כ"זמירות ישנות" ממחנה החוגים הלאומיים.

♦ ואף השקפות יסוד המוצקות ללא עוררין כאבני פינה ביהדות החרדית יפנו מקומן אט אט להלכי רוח של פשרה ופתרונות שיהלכו מפה לאוזן. מה שהיה מוסכם כ"יהרג ואל יעבור" יכנס לתהליך חשיבה מחודש. 'הדור חלש צריכים להתפשר', אי אפשר להסתגר בד' אמות של... צריך 'לקרב הרחוקים שמהם תצמח הגאולה', 'השלוש מעל הכל' צריך להתאים לתקופה 'וכו' וכו'.

ספינת עולם התורה תתכסה עם הדגל במים הזידונים ותגיה מדי פעם כשעל סיפונה מתרבים והולכים 'בעלי בתים ליטאיים' מסוג החדש, ומסיימי ה'הכשרות' למיניהם, בחלקם יתפס סימן הזהות בלבוש הישיבתי הקודם וחלקם בדיבורים על ההווי והפוליטיקה של המחנה. ובמקום שבעה"ב יתפסו מקומם המכובד הראוי להם, להתבונן בהערכה על לומדי התורה, ולהתקרב אליהם, הם וילדיהם. הנה הם ילכו בשיטותיהם לפני המחנה - כפי שכבר כעת הם העוסקים בלהט, ברעיונות ובהזרמת הינחל, בפשרות שבחוק הגיוס, בשינוי מסגרות החינוך, ובמרכז ההכשרה ל'פורשים' מקצועיים - דעת בע"ב תירש ותנחל מקום בראש. התהליך, ח"ו עלול ומועד להתגלגל מהר. דור הבא בסמוך, בניהם אשר יקומו אחריהם, כבר ימצאו המסילה החדשה 'מסילת המסלולים' סלולה לפנייהם וילכו בה בלב שלם. ולפתע נמצא עצמנו בעולם ערכים שונה ומתחדש שניצניו כבר שומעים ורואים בהווה, ובמאמרי החילונים על מחנה התורה הדברים כבר נאמרים בגלוי, ואנו מתעלמים!

ובלשון הזו התאונן מרה בכאב ואנחה רבנו הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א "כל מה שבנו בארץ למעלה מחמשים שנה הורסים והורסים עכשיו"!!!

אחרית דבר

עד היום עמדנו כחומה בצורה. למעלה מחמישים וארבע שנה לא נכנסו לשום מ"מ, והצליחו בעור שמים. מקומות התורה פרחו ולא נגעה בהם יד משטיננו. ואף מבחינה הכלכלית הנהגת הקב"ה עם עם התורה - בין ביחיד ובין בצבור - באופן מפליא שהרי סוף סוף עינינו הרואות רוב הישיבות ובני התורה מסודרים וחיים מעבר למה שהיו מעלים בדעתם בחשבונות רבים. אבותי כי בטחו בשם אלוהי צורי גדלו והצליחו וגם עשו פרי.

הפעם, הצליחו אלו שכנגדנו - לחדור עמוק לתוך עולמנו. ליחתוך בנוי חתך מקיף, ליתכנן הכבדות והקלות כאחד ומקשה אחת שלשיטתם יפרצו את "המעצורים" ויעודדו לעזוב את התורה, להנהיג תהליך שיטנה את אופיה של היהדות החרדית, ואף לקבוע במסמרות חוק קבוע שבמסגרתו ימשיכו ויעקבו ויביטו לתוך מחננו וישיבותינו, ושמדי כל חמש שנים דנים שוב על שינויים בעולם התורה, שוב ושוב יחדירו בנו צפרניהם חזו. הביטו וראו מה עלתה לנו!

מובן לכל שענין זה בנפשנו הוא, נשמתנו תלויה בו. מהות כל היהדות החרדית התורנית עומדת בפרשת דרכים. כל מי שדאגת קיום היהדות הישיבות והכוללים באה"ק מקננת בו, חייב, בקריאת כבוד רבותינו מאורינו גדולי התורה שליט"א, להתחזק ולחזק כל סביבותיו לעשות בדרך הראויה כל שביכולתו, לא לנוח ולא לשקוט, עד אשר יחלץ עולם התורה מהמלכודת הנוראה.

מלומדים אף עם ד' שומר ישראל כי מעט התעוררות מלמטה תעורר ותסלק כל המשטינים ויראנו נפלאות בישועת עמו ונחלתו.

הכותבים בכאב וועקה

משמרת עולם התורה בארה"ק